

LEDE AS
Postboks 80
3901 PORSGRUNN

Vår dato: 28.02.2024
Vår ref.: 202203761-25 Oppgis ved henvendelse
Deres ref.:

Saksbehandler:
Ruben Rygh
rury@nve.no/22959258

NVE gir samtykke til ekspropriasjon for å flytte omtrent én kilometer av nåværende 66 kV ledning på ledningsstrekket Tveiten–Semb–Veggbakken

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknad av 8. desember 2023 fra Lede AS. NVE gir Lede AS samtykke til ekspropriasjon i forbindelse med flytting av en 66 (132) kV luftledning på Barkåker i Tønsberg kommune i Vestfold fylke.

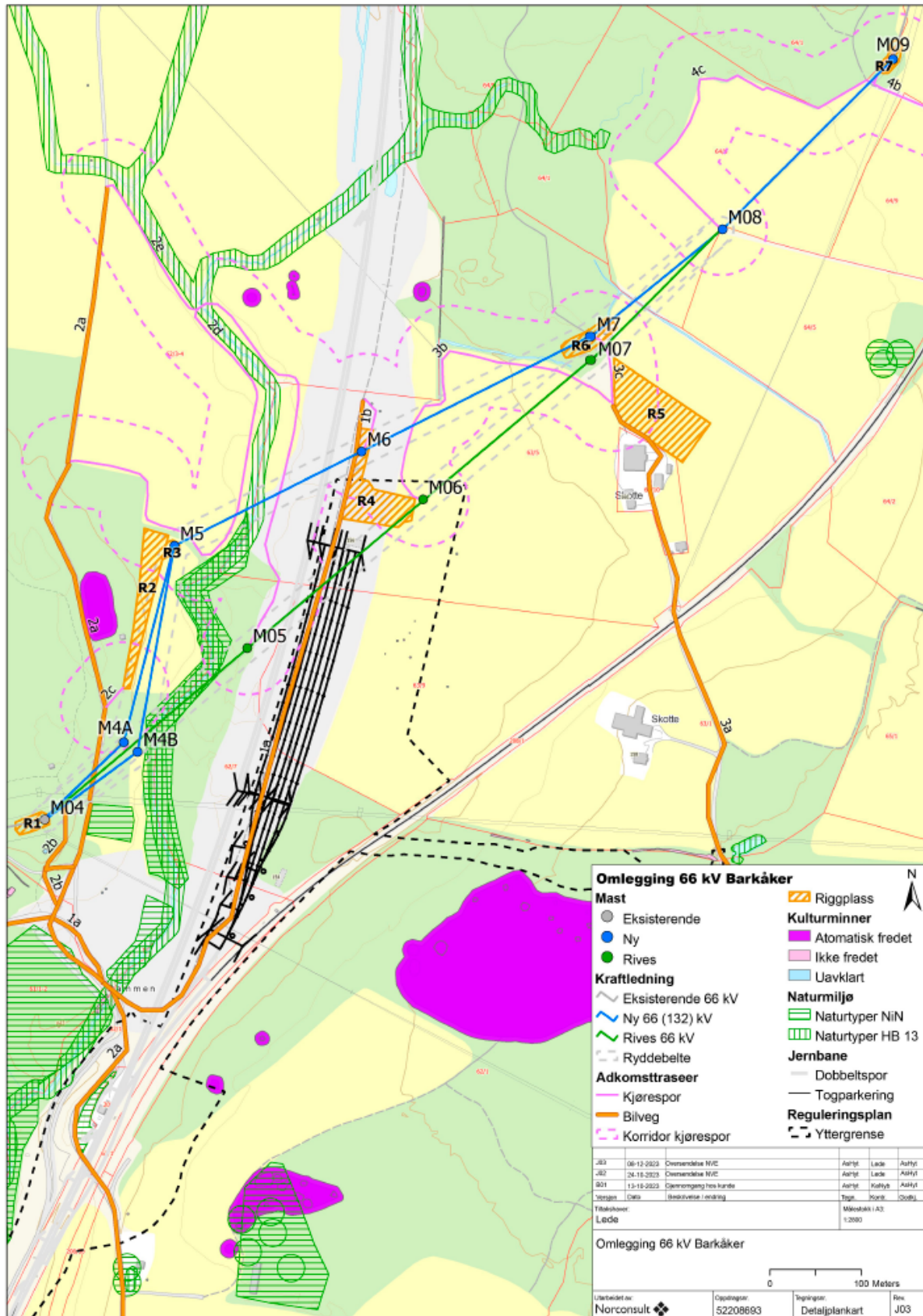
Bakgrunn

NVE ga den 28. juli 2023 Lede AS anleggskonsesjon til å flytte omtrent én kilometer av 66 kV-kraftledningen Tveiten–Semb–Veggbakken i Tønsberg (NVE-ref. 202203761-13). NVE ga samtidig Lede tillatelse til å dimensjonere det aktuelle ledningsstrekket for 132 kV driftsspenning. Flyttingen er nødvendig fordi Bane NOR skal etablere en togparkering nord for Barkåker med planlagt ferdigstilling i 2025. Ny togparkering er i konflikt med dagens ledningstrasé i området, se figur 1.

Søknaden

I søknad av 8. desember 2023 søkte Lede om ekspropriasjonstillatelse for nødvendige rettigheter for å bygge og drive 66 (132) kV-luftledningen på eiendommene gnr. 62, bnr. 3 og 4 i Tønsberg kommune. Samtidig søkte de også om forhåndstiltredelse.

Ifølge søknaden har Lede hatt dialog med hjemmelshaver og hans prosessfullmektige om tiltaket siden februar 2022. Lede har ikke lyktes med å inngå minnelig avtale om nødvendige rettigheter for bygging og drift av ledningen. Ifølge Lede haster det med å gjennomføre tiltaket da overføring og påkobling til ny luftledning kun kan gjennomføres i et begrenset tidsvindu i 2024. De mener derfor det er behov for samtykke til ekspropriasjon og forhåndstiltredelse for å gjennomføre tiltaket.

Figur 1: Detaljplankart over tiltaksområdet. Riggplasser vist med oransje skraverte områder, anleggsvei vist med rosa strek, ledningen vist med blå streker. Togparkeringen er vist med tykke sorte streker midt i kartet. Kilde: detaljplanen.

NVEs behandling av søknaden

NVE sendte søknaden på høring til hjemmelshaver og hans fullmektige den 18. desember 2023. Høringsfristen ble satt til 22. januar 2024. NVE mottok ingen høringsuttalelser innen fristen.

NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnssak fastsettes erstatning. Lede har forsøkt å inngå en minnelig avtale med grunneier Svein Rød jf. ekspropriasjonsloven § 12, men har ikke lyktes i å forhandle seg fram til en minnelig avtale.

Hjemmel

Lede har i medhold av lov om oreigning av fast eidegom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene.

Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon av nødvendige rettigheter for bygging, drift og vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging, drift og vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Lede søker om ekspropriasjon av permanent bruksrett for følgende arealer:

- Areal til 66 (132) kV luftledning. Nødvendig areal for fremføring av ledning er søkt klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør 28 meter langs ledningen der den bygges med fagverksmaster, 43 meter der den bygges med doble stålmaster med planoppheng. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.
- Rett til å etablere luftledningen, foreta fremtidig fornying og ombygging, inspeksjon, vedlikeholds- og reparasjonsarbeider, samt og graving og sprenging.
- Nødvendig adkomst, ferdsel og transport. Dette gjelder blant annet rettigheter til adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttakstransport av tømmer som hugges i traseen, nødvendig transport som følge av riving av eksisterende ledninger og uttakstransport av gammelt materiell, samt landing med helikopter.

Lede søker også om rett til midlertidig bruk av arealer til transport og riggområder for byggingen av anlegget:

- Kjørespor 2c og 2d, markert med rosa strek i figur 1
- Riggplass R2 og R3, markert med oransje skraverter bokser i figur 1

Kraftledningens trasé er vist med blå strek i detaljplankartet, se figur 1.

Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Lede har søkt om ekspropriasjon for trasé som fikk konsesjon av NVE i vedtak av 28. juli 2023, og kjørespor og riggplasser som ble godkjent i behandlingen av detaljplanen den 15. februar 2024. Det er løsningen som fikk konsesjon, samt kjørespor og riggplasser som ble godkjent, som til sammen skal vurderes i interesseavveining som skal gjøres for å ta stilling til ekspropriasjon.

Vurderinger av virkninger av konsesjonsgitte anlegg

Bakgrunnen for Ledes søknad om konsesjon og ekspropriasjon er behovet for å flytte dagens ledninger for å gi plass til Bane NOR sin planlagte togparkering. Lede har ikke lyktes med å forhandle frem en minnelig avtale for å erverve rettigheter til oppføring av anleggene med grunneier Svein Rød og hans fullmektige advokat Olav Felland. Lede er avhengig av å utnytte et utkoblingsvindu i strømmettet sommer/høst 2024, og søker derfor om ekspropriasjonstillatelse for å bygge og drive anleggene for å kunne overholde tidsplanen. Erstatning for grunneiers økonomiske tap vil bli fastsatt gjennom rettslig skjønn.

NVE har tidligere vurdert at tiltakene som Lede har søkt om er nødvendige for å opprettholde en trygg kraftforsyning forbi Bane NORs togparkering, samt å opprettholde sikkerheten til togparken. Samfunnet er i stor grad avhengig av en god leveringssikkerhet av strøm for å kunne opprettholde viktige funksjoner og fungere på en god måte. For grunneier Svein Rød er virkningene av traseen i hovedsak knyttet til båndlegging av et belte hvor det ikke kan oppføres bygninger og hvor skog må ryddes, forringelse av dyrket mark, samt midlertidige kjørespor og riggplasser i anleggsfasen. NVE har i oversendelsesbrev av 28. juli 2023 gjort en helhetsvurdering av de omsøkte alternativene, og vi mener den konsesjonsgitte traseen er mest samfunnsmessig rasjonell. For mer informasjon om dette vises det til oversendelsesbrevet, NVE ref. 202203761-14.

Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn skade

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet avveies mot hensynet til de grunneiere/rettighetshavere som blir berørt, og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand.

Grunneier Svein Rød blir direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordelene ved anleggene vi har gitt konsesjon til, utvilsomt er større enn de skader og ulemper som påføres grunneier.

NVEs samtykke til ekspropriasjon

I medhold av lov om oreigning av fast eiendom av 23.10.1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19, og bemyndigelse gitt ved kgl.res. 5. november 1982, gir NVE herved Lede AS tillatelse til å kreve nødvendig grunn og rettigheter avstått i Tønsberg kommune i Vestfold fylke. Tillatelsen gis for å flytte omtrent én kilometer av nåværende 66 kV ledning på ledningsstrekket Tveiten–Semb–Veggbakken, som Lede fikk konsesjon til 28.07.2023. Lede får også grunn og rettigheter til nødvendige kjørespor og riggplasser i anleggsperioden.

Tillatelsen gir rett til ekspropriasjon av bruksrett for følgende arealer:

- Kraftledningsgaten. Nødvendig areal for framføring av kraftledningen, inkludert mastefester. Klausuleringsbeltet utgjør en ca. 28-43 meter bred trasé.
- Nødvendig adkomst, ferdsel og transport. Dette gjelder blant annet rettigheter til adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei fram til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraseen. Bruksretten gjelder også for uttransport av tømmer som hugges i traseen, nødvendig transport som følge av riving av eksisterende ledninger og uttransport av gammelt materiell. Bruksretten gjelder også landing med helikopter.
- Riggplasser. Rett til å etablere/bygge riggplasser. (Bruksretten til riggplasser bortfaller når anlegget er satt i drift). Rett til å bruke eksisterende riggplasser.

Kraftledningens trasé skal i det vesentlige være som vist med blå strek på kart i Figur 1.

NVE gjør oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

Forhåndstiltredelse

Lede søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25.

Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Klage

Denne avgjørelsen kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Lede til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

LEDE AS

Kopimottakerliste:

LEDE AS - Philip Gustavsen
Advokatkontoret Felland
Tønsberg kommune
Svein Rød

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.